

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра теорії літератури та зарубіжної літератури

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

(ч. 4: друга половина XIX століття)

підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня

галузі знань А Освіта

спеціальності А4 Середня освіта

предметної спеціальності А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)

спеціалізації А4.022 Німецька мова та зарубіжна література

освітньо-професійної програми Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література

Силабус освітнього компонента «Зарубіжна література» (ч. 4: друга половина ХІХ століття) підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня галузі знань *A Освіта*, спеціальності *A4 Середня освіта*, предметної спеціальності *A4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)*, спеціалізації *A4.022 Німецька мова та зарубіжна література*, освітньо-професійної програми *Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література*.

Розробник: Головій О. М., доцент кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури, кандидат філологічних наук, доцент.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Оксана БЄЛИХ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури.

Протокол № 1 від 3 вересня 2025 року.

Завідувач кафедри:

проф. Романов С. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність, спеціалізація, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	А Освіта А4 Середня освіта А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) А4.022 Німецька мова та зарубіжна література Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література Перший (бакалаврський) ОР	Нормативний
		Рік навчання: 3
Кількість годин/кредитів: 90 годин / 3 кредити		Семестр: 6
		Лекції: 20 год
ІНДЗ: є		Практичні (семінарські): 26 год
		Самостійна робота: 38 год
		Консультації: 6 год
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Головій Оксана Миколаївна

Науковий ступінь: кандидат філологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури

Контактна інформація:

Е-mail: Oksana.Golovij@vnu.edu.ua

Тел.: +38(097)973 64 29, +38(050)236 84 46

Дні занять: відповідно до розкладу <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація ОК. Нормативний освітній компонент «Зарубіжна література» (частина 4: друга половина XIX століття) призначений для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету іноземної філології (денна форма навчання). Програма ОК передбачає вивчення історико-літературного процесу Європи та Америки в другій половині XIX ст. – в добу Реалізму та епоху Декадансу (раннього Модернізму). Акцентовано увагу на національних особливостях розвитку літератури в 1800-х рр. (при цьому актуалізовано компаративний аспект: у полі зору перебувають різнонаціональні літературні зв'язки, зокрема зв'язки між зарубіжними та українською літературами),

специфіці зародження, утвердження та трансформації доміантних і периферійних стилів другої половини XIX ст. (реалізм, натуралізм, неореалізм, неоромантизм, імпресіонізм, символізм), проблемних методичних питаннях, пов'язаних із вивченням творчості письменників реалістів і модерністів у ЗЗСО. Програма ОК включає два змістових модулі: 1. Епоха Реалізму і доба Декадансу: естетика й поетика реалізму та раннього модернізму. Французька література. 2. Літературний процес другої половини XIX століття у Великій Британії, США, Норвегії та Бельгії.

2. Пререквізити / Постреквізити

Пререквізити: «Зарубіжна література» (частини 1, 2, 3; відповідні літературні періоди від античності до романтизму), «Вступ до літературознавства».

Постреквізити: «Зарубіжна література» (частини 5, 6; література XX – початку XXI ст.), «Методика навчання зарубіжної літератури», «Курсова робота з методики навчання зарубіжної літератури», «Педагогічна практика».

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета – сформувані в здобувачів освіти цілісне уявлення про літературний процес другої половини XIX століття в країнах Європи та в США.

Завдання:

- формувати уявлення про специфіку розвитку різних національних літератур у другій половині XIX століття (Європа, США), тримаючи в полі зору суспільно-політичний і культурно-мистецький контексти та різнорівневі зв'язки між національними літературами, при цьому звертати увагу на особливості реалізації культурно-історичної та компаративної навчальних ліній на уроках зарубіжної літератури;
- формувати уявлення про доміантні літературні напрями, течії і тенденції епох Реалізму та Декадансу (реалізм, натуралізм, неореалізм, неоромантизм, модернізм, символізм, імпресіонізм) у їхньому зв'язку з панівними філософсько-естетичними теоріями XIX століття; звертати основну увагу на типологічно загальні, національно-своєрідні та індивідуально-авторські особливості художніх явищ, які фігурують у шкільних програмах із зарубіжної літератури;
- розкривати суть нових літературознавчих понять та розвивати в здобувачів освіти вміння оперувати літературознавчою термінологією (це вміння – важливий складник філологічної підготовки та професійної реалізації здобувачів освіти в ЗЗСО – основа для формування «теоретичного мінімуму» в учнів);
- характеризувати творчість зарубіжних письменників, розкриваючи життєві обставини, які мали вплив на формування митця, основні етапи творчого шляху, специфіку авторського ідіостилу, причини утвердження автора й твору в літературному каноні, шляхи актуалізації світової літературної класики в сучасному культурному просторі тощо (створення інформативного підґрунтя для професійної реалізації вчителя зарубіжної літератури);
- поглиблювати уявлення про тяглість літературного процесу, увиразнювати розуміння традиції та новаторства на поетикальному рівні художнього тексту, розвивати вміння аналізувати та інтерпретувати художній текст, критично мислити в процесі рецепції літературознавчих джерел тощо, формуючи основи для професійного підходу вчителя до розробки уроків із зарубіжної літератури;
- збагачувати духовний світ здобувачів освіти, формувати потребу в читанні та естетичний смак.

4. Результати навчання

Після вивчення нормативного освітнього компонента «Зарубіжна література (частина 4: друга половина XIX століття)» здобувачі освіти набудуть таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з філології та наук про освіту, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою.

ЗК 4. Здатність формувати і розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти; мотивувати учнів та рухатись до спільної мети.

ЗК 5. Здатність здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти; формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти.

ЗК 6. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти; вчитися й оволодівати знання та застосовувати їх у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 10. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі; працювати в команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня..

ЗК 13. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес.

ЗК 15. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег; надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні вміння та навички учнів; послідовно й грамотно викладати свої думки державною мовою; визначати комунікативну, пізнавальну, номінативну, емоційно-експресивну та інші функції мови, характеризувати мовні та мовленнєві одиниці у порівнянні з одиницями рідної мови.

ФК 2. Здатність засобами німецької й англійської мов, зарубіжної літератури та інтегрованого навчання формувати і розвивати у здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти; формувати в них ціннісні ставлення, розвивати критичне мислення та здатність оцінювати ситуацію в країні.

ФК 3. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; планувати освітній процес і прогнозувати його результати; організовувати процес навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти, організовувати різні види й форми їхнього патріотичного виховання і розвитку; добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання, розвитку й становлення здобувачів освіти як патріотів України для проведення навчальних занять та позакласних заходів з іноземних мов та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ФК 4. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей.

ФК 5. Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів.

ФК 6. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК 7. Здатність розвивати в учнів критичне мислення.

ФК 9. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.

ФК 10. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег та підтримувати їх у професійному розвитку.

ФК 12. *Здатність* використовувати навчально-методичний інструментарій, обладнання навчального й загального призначення для кабінетів (за предметними спеціальностями); мультимедійне обладнання; застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання німецької та англійської мов і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

ФК 21. *Здатність* застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усній та писемній професійній та міжособистісній комунікації з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі..

ФК 22. *Здатність* використовувати інновації у професійній діяльності; виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики і культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

ФК 23. *Здатність* здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, навчатися впродовж життя; проєктувати педагогічну діяльність, володіти предметно-методичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. *Знати* та *дотримуватися* вимог Державного стандарту базової середньої освіти у професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.

ПРН 2. *Вільно спілкуватися* державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю; аргументовано висловлювати власні думки державною мовою.

ПРН 4. *Реалізовувати* свої громадянські права і обов'язки, усвідомлювати та утверджувати цінності демократичного суспільства у професійній діяльності.

ПРН 5. *Використовувати* мовні засоби для пояснення учням навчального матеріалу, постановки проблемних питань, відповідати на запитання; застосовувати іноземні мови та мовні засоби як інструмент мотивації учнів до пізнання навколишнього світу; *доводити* конкретними прикладами зв'язок між різними рівнями системи іноземної мови, інтерпретувати мовний та мовленнєвий матеріал з урахуванням спільних рис і відмінностей державної та іноземних мов.

ПРН 7. *Демонструвати* академічні знання з освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) і володіти методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; *застосовувати* на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей здобувачів освіти.

ПРН 8. *Добирати* дидактичні матеріали для вивчення учнями окремих тем/розділів навчальної програми відповідно до обов'язкових результатів навчання; *складати* конспекти уроків різних типів, у тому числі для проведення у дистанційному режимі.

ПРН 9. *Створювати* умови для формування і розвитку в здобувачів освіти ключових компетентностей, наскрізних умінь.

ПРН 10. *Використовувати* міжпредметні зв'язки, інтеграцію змісту різних освітніх галузей; *аналізувати, коментувати, реферувати та перекладати* тексти художнього, публіцистичного, науково-популярного і ділового стилів, використовуючи словники різних типів.

ПРН 11. *Добирати* доцільні сучасні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) відповідно до визначених теми, мети і завдань уроку.

ПРН 12. *Оцінювати* ефективність навчальних матеріалів та *адаптовувати* їх до

конкретного освітнянського контексту; *визначати* доцільність застосування різних методів наукового пізнання в освітньому процесі відповідно до змісту навчання.

ПРН 14. *Володіти* методиками формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів; *враховувати* в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів для формування мотивації учнів та організації їхньої пізнавальної діяльності, розвитку позитивної самооцінки, я-ідентичності..

ПРН 15. *Використовувати* інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі та для професійного розвитку, створювати та використовувати цифрові освітні ресурси.

ПРН 16. *Характеризувати* тенденції, етапи і особливості літературного процесу країн у різні епохи, аналізувати художні твори за їхніми ознаками та в контексті епохи, оперуючи відповідною термінологією; *визначати* світоглядно-естетичну специфіку літературних течій і напрямів; *аналізувати* твір за його ознаками і в контексті епохи, *називати* жанрові особливості твору, оперуючи термінологією.

ПРН 17. *Дотримуватися* академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

ПРН 18. Уміти здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на

ПРН 22. *Аналізувати* результати навчання учнів з метою подальшого врахування в освітньому процесі; *використовувати* методи та прийоми розвитку в учнів здатності до самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання.

ПРН 23. *Застосовувати* різні підходи до розв'язання проблем, *генерувати* нові ідеї, *демонструвати* відкритість до ідей та рішень учасників освітнього процесу.

ПРН 24. *Визначати* власні освітні потреби та обирати відповідні види, форми, програми професійного розвитку; *виявляти* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації.

Soft skills:

- здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення;
- креативність;
- вміння працювати в команді;
- навички комунікації, вміння виступати перед аудиторією, лідерство;
- здатність управляти своїм часом, розуміння важливості вчасного виконання поставлених завдань.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т.	Сам. роб.	Конс.	Бали / Форма контролю
Змістовий модуль 1. Епоха Реалізму і доба Декадансу: естетика й поетика реалізму та раннього модернізму. Французька література						
Тема 1. Друга половина XIX ст. Епоха Реалізму та Декаданс (Fin de siècle): філософсько-естетичні концепції, художні напрями, течії, тенденції.	5	2	-	2	1	
Тема 2. Французька література другої половини XIX ст.: національні особливості розвитку. Зародження, утвердження та трансформація реалізму у Франції: П. Меріме, Ф. Стендаль, О. де Бальзак, Г. Флобер, Гі де Мопассан.	20	4	8	7	1	4 б. (пр. № 1) / АТ, ДС 4 б. (пр. № 2) / АТ, ТЗ 4 б. (пр. № 3) / АТ, ДС 4 б. (пр. № 4) /

						АТ, ЗР
Тема 3. Натуралізм у літературі. Теорія «експериментального роману» Е. Золя. Романний цикл «Ругон-Маккари».	7	2	2	3	-	4 б. (пр. № 5) / АТ, ЗР
Тема 4. Декаданс. Модернізм. Французький символізм. Імпресіонізм. Творчість Ш. Бодлера, П. Верлена, А. Рембо, С. Малларме.	9	2	4	2	1	4 б. (пр. № 6) / АТ, ЗР 4 б. (пр. № 7) / АТ, ТЗ
Разом за модулем 1	41	10	14	14	3	28 балів
Змістовий модуль 2. Літературний процес другої половини ХІХ століття у Великій Британії, США, Норвегії та Бельгії						
Тема 5. Література Великобританії: неоромантизм, реалізм, модернізм. Проза Ч. Діккенса крізь призму увиразнення національної специфіки англійського реалізму. Творчість О. Вайлда в контексті модерної парадигми, роман «Портрет Доріана Грея».	14	4	4	5	1	4 б. (пр. № 8) / АТ, ЗР 4 б. (пр. № 9) / АТ, ЗР
Тема 6. Національна специфіка розвитку американської літератури в другій половині ХІХ ст. Епічний дискурс літератури США (Г. Бічер-Стоу, Марк Твен, О. Генрі). Лірика В. Вітмена та Е. Дікінсон.	12	2	4	5	1	4 б. (пр. № 10) / АТ, РМГ 4 б. (пр. № 11) / АТ, ЗР
Тема 7. Театр і драма в ХІХ ст. «Нова драма». Г. Ібсен як знакова постать норвезької літератури та фундатор «нової драми». «Ляльковий дім» (реалістична «нова драма»).	7	2	2	2	1	4 б. (пр. № 12) / АТ, РМГ
Тема 8. Бельгійська література. Символізм і театр. Драматургія М. Метерлінка («Сліпі», «Блакитний птах»).	6	2	2	2	-	4 б. (пр. № 13) / АТ, ЗР
Разом за модулем 2	39	10	12	14	3	24 бали
ІНДЗ	10			10		18 балів
Модульна контрольна робота						30 балів
Усього годин / балів	90	20	26	38	6	100 балів

*Форма контролю: ЗР – зв’язні розповіді, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ / К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, АТ – аналіз тексту, ТЗ – творче завдання, МКР / КР – модульна контрольна робота / контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти включає більш ґрунтовне опрацювання лекційного матеріалу та питань, які не були розглянуті на лекціях, підготовку до практичних занять, читання та аналіз художніх текстів, опрацювання теоретичного та критичного літературознавчого матеріалу, виконання завдань методичного характеру,

перегляд рекомендованих відеоматеріалів тощо. Ефективність самостійної роботи здобувачів освіти викладач виявляє на практичних заняттях, під час оцінювання ІНДЗ, на підсумковому модульному контролі (МКР), під час складання іспиту.

Таблиця 3

Змістовий модуль, тема	Завдання для самостійного опрацювання	К-сть год
ЗМ 1. Тема 1. Друга половина XIX ст. Епоха Реалізму та Декаданс (Fin de siècle): філософсько-естетичні концепції, художні напрями, течії, тенденції.	1. Опрацювати філософські праці: ✓ «Що таке Просвітництво?» Е. Канта та «Світ як воля та уявлення» А. Шопенгауера (у кн.: Мислителі німецького Романтизму. Івано-Франківськ, 2003); ✓ «Народження трагедії» Ф. Ніцше (у кн.: Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. Львів, 1996. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Zubrytska_Mariia/Antolohiia_svitovoi_iteraturno-krytychnoi_dumky_XX_st/). 2. Опрацювати теоретико-літературознавчі дослідження: ✓ Наливайко Д. Що ж таке реалізм? <i>Літературна теорія і компаративістика</i>. Київ, 2006. С. 107–130. ✓ Голод Р. Натуралізм. <i>Дивослово</i>. 2012. № 4 (661). С. 50–57. URL: http://dyvoslovo.com.ua/archive/04_2012/statya_12 ✓ Моклиця М. Модернізм як структура. <i>Філософія. Психологія. Поетика: монографія</i>. Луцьк, 2002. 390 с. (розділи «Психологічний тип Символіста» (С. 83-88), «Символізм, імпресіонізм, постсимволізм» (С. 164-170). URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/13510/1/Moklutsia_M_Modernizm_iak_struktura.pdf ✓ Головій О. Неореалізм: до проблеми термінологічного окреслення. <i>Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки</i>. Серія «Філологічні науки. Літературознавство». Луцьк, 2013. Вип. 28. С. 28–34. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/5717/1/8.pdf 3. Теорія. Термінологія. Актуалізувати поняття: культурно-історична епоха (доба), літературний напрям, художній метод, художній стиль, ідіостиль, тип творчості (світовідчуття), діалектика культурного розвитку, літературний канон, філософія ідеалізму, філософія матеріалізму, філософія позитивізму, «філософія життя», декаданс, Fin de siècle, реалізм, натуралізм, модернізм, символізм, імпресіонізм, неореалізм, неоромантизм.	2
ЗМ 1. Теми 2-3. Французька література другої половини XIX ст.: національні особливості розвитку. Зародження, утвердження та трансформація реалізму у Франції: П. Меріме, Ф. Стендаль, О. де Бальзак, Г. Флобер, Гі де Мопассан. Натуралізм, «Ругон-Маккари»	1. Опрацювати трактат «Расін і Шекспір» Ф. Стендаля, «Етюд про Бейля» О. де Бальзака, передмову до «Людської комедії» О. де Бальзака (https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=690), передмову до роману «П'єр і Жан» Гі де Мопассана (https://www.leport.com.ua/gi-de-mopassan-peredmov-a-do-romanu-p-ier-i-zhan/), «Передмову» до роману «Тереза Ракен» Е. Золя, його статті «Експериментальний роман», «Натуралізм». 2. Зафіксувати основні тези лекцій: ✓ Ю. Павленко, «Стендаль: квест до ідеалу людського життя»: https://www.youtube.com/watch?v=QyujMmHIP64, ✓ Ю. Павленко, «Бальзак та “Людська комедія”: абсолют літератури»: https://www.youtube.com/watch?v=ROBFPDGHGpZE	10

Е. Золя.	✓ М. Лаюк, «Пані Боварі. Гюстав Флобер»: https://open.spotify.com/episode/42jeYj6tRwRVRg3queojVJ. 3. Прочитати та проаналізувати у світлі вияву реалістичної естетики й поетики новели «Матео Фальконе», «Кармен» П. Меріме, повість «Гобсек», роман «Батько Горіо» О. де Бальзака, роман «Червоне і Чорне» Ф. Стендаля, роман «Пані Боварі», романи «Тереза Ракен», «Кар'єра Руґонів», «Жерміналь» (один текст – на вибір) Е. Золя, новелу «Пампушка» Гі де Мопассана. Зробити висновки про етапи розвитку французького реалізму та його національну специфіку. 4. Французькі реалісти в українському культурному просторі. Проаналізувати дослідження І. Франка, присвячені Е. Золя: «Еміль Золя. Життєпис» (https://www.i-franko.name/uk/BioStudies/1881/EmilZola.html), «Еміль Золя, його життя і писання» (https://www.i-franko.name/uk/LitCriticism/1898/EmilZola.html). 5. Проблемні аспекти вивчення творчості французьких реалістів у школі. 6. Теорія. Термінологія. Актуалізувати поняття: взаємодія романтизму та реалізму, психологізм у реалістичному тексті, соціально-психологічний тип, соціальний і природний детермінізм, конкретний хронотоп, стереоскопічний спосіб зображення, художня деталь, деталь-символ, двоцетрова новела, «еліпсна структура» новели, «екзотична» новела, повість, соціально-психологічний роман, «роман кар'єри», епопея, цикл романів, «об'єктивний реалізм», «безособовий роман», фізіологічний нарис, фізіологічний роман, медичний роман, «грубі шматки життя».	
ЗМ 1. Тема 4. Декаданс. Модернізм. Французький символізм. Імпресіонізм. Творчість Ш. Бодлера, П. Верлена, А. Рембо, С. Малларме.	1. Проаналізувати «Літературний маніфест. Символізм» Ж. Мореаса та інтерв'ю С. Малларме «Про літературну еволюцію» як програмні документи модернізму. 2. Зафіксувати основні тези лекцій: ✓ Б. Романцова, «Гюїсманс, декаданс та естетика потворного»: https://www.youtube.com/watch?v=8Lk4AF6LewM; ✓ М. Лаюк, «Квіти зла. Шарль Бодлер»: https://open.spotify.com/episode/3DtOtyhpLnXaCckySx6kJR; ✓ Р. Семків та Є. Станісевич, «Артур Рембо»: https://www.youtube.com/watch?v=Tkr-rATvn-s. 3. Дати відповідь на питання: Романтизм – неоромантизм – символізм – імпресіонізм: специфіка зв'язків між художніми явищами (тяглість, спільне й відмінне на рівнях естетики та поетики). 4. Проаналізувати вірші «Альбатрос», «Відповідності», «Гімн красі», «Людина і море» Ш. Бодлера, «Осіньна пісня», «Паризьке крокі», «Морський образок», «Це захоплене зомління...», «Поетичне мистецтво» П. Верлена, «П'яний корабель», «Голосівки», «Злидарі в соборі», «Море» А. Рембо, «Блакить», «Лебідь», «Вікна», «Дзвонар» С. Малларме та ін. 5. Рецепція творчості французьких символістів в Україні. Проаналізувати статтю С. Єфремова «В поисках новой красоты»: https://www.l-ukrainka.name/uk/Guide/JefremovSergijOleksandrovych/VPoiskax.html 6. Проблемні аспекти вивчення творчості французьких	2

	<i>символістів у школі. Проаналізувати посібник для вчителя: Ніколенко О. М. Поезія французького символізму: Шарль Бодлер, Поль Верлен, Артюр Рембо. Харків: Ранок; Веста, 2003. 143 с. (Скарбниця словесника).</i> <i>7. Теорія. Термінологія. Актуалізувати поняття: філософія інтуїтивізму, «філософія життя», релятивізм, декаданс, бодлеризм, елітарне мистецтво, символізм, імпресіонізм, сугестія, синестезія, алегорія, метафора, символ, принцип «герметизму» у мистецтві, «синтез мистецтв», класична система віршування, некласичний вірш, звукопис вірша, мелодика вірша.</i>	
ЗМ 2. Тема 5. Література Великобританії: неоромантизм, реалізм, модернізм. Проза Ч. Діккенса крізь призму увираження національної специфіки англійського реалізму. Творчість О. Вайлда в контексті модерної парадигми, роман «Портрет Доріана Грея».	1. <i>Опрацювати</i> передмову Ч. Діккенса до роману «Олівер Твіст», есе О. Вайлда «Занепад брехні», його передмову до роману «Портрет Доріана Грея». 2. Зафіксувати основні тези лекції: М. Рошко, ««Портрет Доріана Грея» О. Вайлда»: https://www.youtube.com/watch?v=3e1XREpvdG0. 3. <i>Опрацювати статтю «Канонічний роман “Холодний дім” Діккенса та “Міддлмарч” Джордж Еліот» з книги Г. Блума «Західний канон. Книги на тлі епох» (Київ, 2007; С. 356–383).</i> 4. <i>Прочитати та проаналізувати художні тексти: повість «Різдвяна пісня в прозі» та роман «Олівер Твіст» Ч. Діккенса, казки (на вибір) та роман «Портрет Доріана Грея» О. Вайлда.</i> 5. <i>Творчість письменників Великої Британії (XIX ст.) в українській рецепції. Опрацювати статтю Дарії Віконської «Оскар Вайлд (Огляд літературної творчості)» (у кн.: Віконська Д. Ars longa...: Літературознавство. Мистецтвознавство. Культурологія. Львів, 2015. С. 33–56).</i> 6. <i>Теорія. Термінологія. Актуалізувати поняття: вікторіанство, вікторіанська епоха, вікторіанський роман, сенсаційний роман, нарис, роман дороги / (роман великого шляху), роман-виховання, роман про митця, ньюгейтський роман, сатиричний роман, роман «срібної ложки», історичний роман, шахрайський (крутийський, пікареский) роман, сімейна хроніка, мелодраматизм, «happy end», іронія, сатира, гротеск, пародія, прийом «гра з читачем». «різдвяна філософія», герой-дивак, література для дітей та юнацтва, жіноча література, «дівчачий текст», афоризм, парадокс, ремінісценція, алюзія, інтертекстуальність, інтелектуальний роман.</i>	5
ЗМ 2. Тема 6. Національна специфіка розвитку американської літератури в другій половині XIX ст. Епічний дискурс літератури США (Г. Бічер-Стоу, Марк Твен, О. Генрі). Лірика В. Вітмена та Е. Дікінсон.	1. <i>Зафіксувати основні тези лекцій:</i> ✓ Р. Семків, «Вільний вірш вільної людини: поезія Волта Вітмена» (URL: https://www.youtube.com/watch?v=-1cClRld6Zs); ✓ Г. Улюра, «Біла сука Емілі Дікінсон і поезія, що вийшла з неї» (URL: https://osvitoria.media/experience/10-lektsij-pro-najvydatnishyh-poetiv-svitu-vid-mystetskogo-arsenalu/). 2. <i>Опрацювати статті з книги Г. Блума «Західний канон. Книги на тлі епох» (Київ, 2007): «Волт Вітмен – центр американського канону» (С. 302–331), «Емілі Дікінсон: порожнечі, переміщення, темрява» (С. 332–355).</i> 3. <i>Прочитати та проаналізувати художні тексти: роман «Хатина дядька Тома». Гаррієт Бічер-Стоу, діалогію «Пригоди Тома Соєра» та «Пригоди Гекльберрі Фінна» Марка Твена, вірші Волта Вітмена («Пісня про себе», «Пісня відкритого шляху», «Я співаю про тіло електричне», цикл «Морська течія»</i>	5

	та ін.) та Емілі Дікінсон («Не знаєм самі – які ми на зріст...», «Із пустки – в пустку...», «Я – Ніхто! А хто є ти?...», «Велети, Життя і Смерть...» та ін.). 4. <i>Творчість американських письменників XIX ст. в українській рецепції.</i> Опрацювати статтю Дарії Віконської «Волт Вітмен (Проба оцінки)» (у кн.: Віконська Д. <i>Ars longa...: Літературознавство. Мистецтвознавство. Культурологія.</i> Львів, 2015. С. 21–33). 5. <i>Проблемні аспекти вивчення в школі творчості американських письменників другої половини XIX ст.</i> 6. <i>Теорія. Термінологія. Актуалізувати поняття:</i> пуританська традиція, американський міф, американська мрія, аболіціоністський роман, герой як self-made man, анімалістична література, принцип каталогізації в ліричному тексті, архетип, космізм, вільний вірш, білий вірш, верлібр.	
ЗМ 2. Теми 7-8. Театр і драма в XIX ст. «Нова драма». Г. Ібсен як знакова постать норвезької літератури та фундатор «нової драми». «Ляльковий дім» (реалістична «нова драма»). Бельгійська література. Символістська драматургія М. Метерлінк («Сліпі», «Блакитний птах»).	1. <i>Опрацювати статтю</i> Лесі Українки «<i>Новейшая общественная драма</i>» (Українка Леся. Повне академічне зібрання творів: у 14 т. Т. 7: Літературно-критичні та публіцистичні статті. Луцьк, 2021. С. 197–224. URL: https://drive.google.com/file/d/1phks7dlygr7yLj75UfsPbiq2yMg-4pV-/view); <i>статтю</i> «Ібсен: тролі і “Пер Гюнт”» з книги Г. Блума «Західний канон. Книги на тлі епох» (Київ, 2007; С. 404–424). 2. <i>Зафіксувати основні тези лекції</i> Г. Улюри «Жіноче питання як фінансове: “Інститутка”, “Пігмаліон”, “Ляльковий дім”» (URL: https://www.youtube.com/watch?v=8a7tYZqVC2U). 3. <i>Прочитати та проаналізувати п’єси</i> «Ляльковий дім» Г. Ібсена, «Сліпі», «Блакитний птах» («Синій птах») М. Метерлінка. Розкрити такі питання: дійові особи (специфіка персонажетворення), розвиток дії, діалог, композиція, конфлікти і колізії, поетика ремарки, символи в структурі драми, візуальні та музичні коди. 4. <i>Проблемні аспекти вивчення драматичних текстів (зокрема п’єс Г. Ібсена та М. Метерлінка) у школі.</i> Проаналізувати експрес-урок О. Ніколенко «Моріс Метерлінк» (URL: https://www.youtube.com/watch?v=jI3_G2iJGuM). 5. <i>Теорія. Термінологія. Актуалізувати поняття:</i> «нова драма», «драма ідей», інтелектуальна драма, «драма для читання», ремарка, реалістична драма, модерна драма, модерністська драма, символістська драма, статична драма, «драма фатуму», «драма смерті», «театр мовчання», «театр маріонеток», символістська драма, «драма настрою», умовний хронотоп, деперсоналізація героя, принцип антидії, антидіалог, ретроспективна композиція, відкритий фінал, дискусія як художній прийом, зовнішня дія / внутрішня дія.	4
Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ)	Робота над ІНДЗ	10
Разом годин		38

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ)

ІНДЗ має на меті поглибити та вдосконалити здобуті компетентності з освітнього компонента «Зарубіжна література», зокрема:

- розвивати вміння здійснювати різнорівневий аналіз художнього тексту із використанням традиційної та новітньої літературознавчої методології;
- синтезувати знання з історії зарубіжної літератури, історії української літератури, теорії літератури та компаративістики;
- знаходити найбільш продуктивні методи і форми роботи над художнім текстом в шкільній аудиторії, підбирати матеріал для класної, позакласної та позашкільної роботи з літератури та вдало його презентувати.

Здобувач освіти повинен підготувати дослідження та презентацію до нього на одну із запропонованих викладачем тем (окрім того, здобувач має можливість працювати над власною темою, яка знаходиться в полі його дослідницьких зацікавлень; тема повинна вписуватися в контекст ОК та має бути узгодженою з викладачем). Темі ІНДЗ розкривають зміст ОК (стосуються проблемних аспектів зарубіжної літератури другої половини ХІХ ст.), актуальні, новаторські, відповідають вимогам науковості та доступності для можливої презентації на класній, позакласній та гуртковій роботі з літератури в школі. Перелік тем ІНДЗ з конкретизацією інформації про його структурні елементи здобувач освіти отримує на першому лекційному занятті. Вибір теми ІНДЗ має бути здійснено впродовж трьох тижнів від першого лекційного заняття з ОК. ІНДЗ передбачає обов'язкову презентацію результатів в аудиторії (за умов очного навчання) або із залученням платформи відеозв'язку (за умов дистанційного навчання) у кінці семестру – після завершення лекційного курсу та практичних занять.

IV. Політика оцінювання

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики, корпоративної культури та толерантності, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, бути організованими і сумлінними, нести особисту та колективну відповідальність. Здобувачі освіти мають звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

На початку вивчення освітнього компонента викладач ознайомлює здобувачів з метою і завданнями освітнього компонента; видами робіт та критеріями їх оцінювання; з політикою оцінювання та перескладання; з особливостями рейтингової системи; з політикою відвідування занять; з принципами академічної доброчесності (детально за покликанням: [Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)); з особливостями отримання різних видів освіти. Здобувачі зобов'язані відвідувати практичні заняття, де вони отримують бали за поточний контроль.

За об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень або ж хвороби здобувача (чи здобувача з особливими освітніми потребами), працевлаштування, міжнародного стажування, за умови певних сімейних обставин тощо, здобувач може оформити індивідуальний план, і навчання у такому випадку відбувається за погодженим графіком з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до [ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

Освітній процес та контроль його результатів здійснюється згідно з [ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#). Усі види навчальної діяльності здобувачів оцінюються певною кількістю балів. Комплексна оцінка знань здійснюється викладачем за

100-бальною шкалою. Сумарна кількість балів, яку здобувач отримує при складанні модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: «відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно», «незадовільно».

При вивченні нормативного освітнього компонента «Зарубіжна література (частина 2: XIX ст.)» здобувачі освіти зобов'язані виконувати завдання, передбачені навчальним планом у повному обсязі, зокрема відвідувати лекції, опрацьовувати рекомендовані джерела літератури, читати художні тексти, аналізувати їх в процесі обговорень на практичних заняттях та самостійно, опановувати термінологічний словник освітнього компонента, готувати презентації й постери, аналізувати методичні розробки уроків із зарубіжної літератури, брати участь у наукових та методичних дискусіях на практичних заняттях та в процесі захисту ІНДЗ.

Кожен здобувач освіти може набрати 100 балів упродовж вивчення освітнього компонента.

Аудиторна робота (70 балів): здобувач освіти може одержати 52 бали на практичних заняттях (13 практичних занять, максимальна оцінка за кожне з яких – 4 бали); ІНДЗ – 18 балів.

Підсумковий контроль (30 балів): укінці семестру передбачено написання модульної контрольної роботи за матеріалом двох змістових модулів; завдання комплексні і різнорівневі, охоплюють матеріал лекцій, практичних занять, самостійної роботи.

Якщо здобувач освіти був відсутній з поважної причини на практичному занятті (хвороба, відрядження), то впродовж трьох тижнів після повернення до навчального процесу має можливість відпрацювати відповідну тему (на консультації викладач шляхом усного опитування перевіряє рівень виконання завдань; письмові роботи завчасно надсилаються на перевірку – платформа Moodle).

За умови виникнення конфліктних ситуацій, здобувач освіти та викладач керуються [Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#)

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та / або інформальній освіті. Під час вивчення освітнього компонента «Зарубіжна література (частина 2: друга половина XIX століття)» визнаються результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають ОК як у цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів регулюються [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#)

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання підготовки до та виконання завдань на практичному занятті (денна і заочна форми здобуття освіти)

Таблиця 4

Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти
4 бали	Здобувач освіти виконує завдання у повному обсязі. Він демонструє компетентності комплексно та творчо вирішувати поставлені завдання; вільно й доцільно послуговуватися термінологією; доречно ілюструвати відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованих джерел та цитатами з художнього тексту; практично застосовувати одержані теоретичні знання з ОК; знаходити джерело

	інформації та критично аналізувати його; у процесі аналізу художнього тексту формулювати власні думки, обґрунтовувати їх, застосовувати традиційні і новітні літературознавчі методи; усвідомлювати та розкривати суть проблемних методичних аспектів літературної освіти; застосовувати м'які навички під час роботи на занятті.
3.5 балів	Здобувач освіти виконує завдання у повному обсязі, однак у процесі роботи на занятті допускає окремі несуттєві помилки, які не впливають на правильність висновків. Він демонструє компетентності комплексно та творчо вирішувати поставлені завдання; вільно й доцільно послуговуватися термінологією; доречно ілюструвати відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованих джерел та цитатами з художнього тексту; практично застосовувати одержані теоретичні знання з ОК; знаходити джерело інформації та критично аналізувати його; у процесі аналізу художнього тексту формулювати власні думки, обґрунтовувати їх, застосовувати традиційні і новітні літературознавчі методи; усвідомлювати та розкривати суть проблемних методичних аспектів літературної освіти; застосовувати м'які навички під час роботи на занятті.
3 бали	Здобувач освіти виконує завдання у повному обсязі, однак у процесі роботи на занятті допускає небагато різнорівневих помилок (кілька дрібних неточностей, 1-2 суттєві помилки). Він демонструє компетентності комплексно вирішувати поставлені завдання, однак не завжди вільно й доцільно послуговується термінологією та доречно ілюструє відповідь прикладами, залучаючи відомості із опрацьованих джерел та цитати з художнього тексту; здобувач освіти на достатньому рівні застосовує традиційні і новітні літературознавчі методи, розкриває суть проблемних методичних аспектів літературної освіти, застосовує м'які навички під час роботи на занятті.
2 бали	Здобувач освіти виконує поставлені завдання частково, не завжди послідовно; у процесі роботи на занятті допускає різнорівневі помилки (чимало дрібних неточностей, 2-3 суттєві помилки); одержані теоретичні знання не завжди вміло застосовує на практиці; відсутній логічний зв'язок основного викладу інформації з висновками; відповідь неповна, хоча суть запитання загалом висвітлена; зрідка долучається до аналізу художнього тексту, має власні думки, але не завжди їх аргументує. Покликається на літературознавчі та методичні джерела. Здобувач освіти на середньому рівні застосовує традиційні і новітні літературознавчі методи, розкриває суть проблемних методичних аспектів літературної освіти, застосовує м'які навички під час роботи на занятті.
1 бал	Здобувач освіти демонструє часткову підготовленість тільки з окремих завдань теми; є багато суттєвих помилок у викладі інформації; не долучається до обговорення проблемних питань; не вміє комплексно аналізувати художній текст, демонструє тільки фрагменти аналізу; під час обговорень і дискусій не аргументує власних думок; проявляє низький рівень оволодіння матеріалом, літературознавчою термінологією, методологією та м'якими навичками.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Максимальна кількість балів за ІНДЗ для здобувачів освіти – 18 балів, з яких 13 балів здобувач отримує за власне зміст дослідження (10 б. – дослідницький складник, 3 б. – оцінка за розробку матеріалу для поглибленого вивчення літератури в школі), 5 балів – за виступ, відповіді на запитання та презентацію.

Основні критерії оцінювання ІНДЗ:

- чіткість у формулюванні мети і завдань дослідження,
- обґрунтування актуальності дослідження,
- чинник наукової новизни дослідження і його методичного компоненту,
- обізнаність здобувача освіти з вибраної теми,
- логічність і системність в процесі викладу матеріалу,
- аргументація основних положень,
- доцільність використання цитат з аналізованого художнього тексту,
- ефективність презентації результатів роботи перед аудиторією,
- вміння ставити запитання і відповідати на них,
- наочність,
- креативність,
- академічна доброчесність тощо.

V. Підсумковий контроль

Якщо здобувач освіти не набирає мінімально необхідну кількість балів (75 б.) для освітнього компонента, що має формою контролю іспит за накопичувальною системою упродовж вивчення освітнього компонента, або хоче покращити свій результат, то має можливість здати іспит ([ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)). Накопичені бали за підсумковий контроль анулюються та проводиться усне опитування за білетом. Білет містить 3 питання по 10 балів максимально за кожне.

Викладач оцінює рівень знань здобувача освіти з усіх видів діяльності в балах і фіксує їх у журналі. Підсумкова оцінка реєструється в екзаменаційній відомості.

Орієнтовні питання до іспиту

1. Реалізм як епоха, художній напрям, метод і стиль.
2. Теоретичні маніфести реалізму. Естетика і поетика реалізму.
3. Національна специфіка розвитку реалізму у Франції.
4. Новелістика П. Меріме («Матео Фальконе», «Кармен»): взаємодія романтизму і реалізму.
5. Ф. Стендаль як фундатор соціально-психологічного роману («Червоне і чорне»).
6. «Людська комедія» О. де Бальзака. «Гобсек», «Батько Горіо».
7. Концепція «об'єктивного» («безособового») роману Г. Флобера; її художнє втілення в романі «Пані Боварі».
8. Натуралізм. Теорія «експериментального роману» Е. Золя, романи із серії «Ругон-Маккари».
9. Новаторство новелістики Гі де Мопассана. «Пампушка».
10. Fin de siècle / Декаданс як культурна доба: філософсько-естетичні концепції та художні напрями. Модернізм.
11. Естетика і поетика символізму та імпресіонізму. Теоретичні маніфести символізму.
12. Збірка «Квіти зла» Ш. Бодлера («Відповідності», «Альбатрос», «Гімн красі» та ін.).
13. Творчість П. Верлена. «Осіньна пісня», «Поетичне мистецтво».
14. «Теорія яснобачення» А. Рембо, її втілення у «П'яному кораблі» та «Голосівках».
15. Герметизм лірики С. Малларме («Блакить», «Вікна», «Лебідь»).
16. Національна своєрідність англійського реалізму. Неоромантизм.

17. Художнє втілення «різдвяної філософії» у творчості Ч. Діккенса.
18. Творчість О. Вайлда. «Портрет Доріана Грея» як модерний роман.
19. Розвиток реалізму в американській літературі. Взаємодія реалізму та романтизму.
20. Аболіціоністська література. Г. Бічер-Стоу, роман «Хатина дядька Тома».
21. Творчість Марка Твена: від романтизму до реалізму.
22. Новелістика О. Генрі: проблематика, стиль, жанрові особливості.
23. Збірка «Листя трави» В. Вітмена: домінантні мотиви й образи, стиль, формальні експерименти.
24. Лірика Е. Дікінсон: новаторство змісту і форми.
25. Театр і драма в XIX ст. «Нова драма».
26. Г. Ібсен як фундатор «нової драми». «Ляльковий дім».
27. Модерністська драма. Символістська драматургія М. Метерлінка. «Сліпі». «Блакитний птах».

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Анненкова О. С. Зарубіжна література XIX століття: європейська реалістична проза 1830 – 1880-х років. Київ: Знання України, 2006. 438 с.
2. Зарубіжна література межі XIX–XX та XX століття: підруч. / Авторський склад: Криворучко С. К., Бондарук Л. В., Висоцька Н. О. (та ін.); за заг. ред. С. К. Криворучко. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2023. 1357 с. URL: http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7540/Zarub.Lit_Pidruchnyk-2023_Keba.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Коломієць Н. Є., Яременко Н. В. Історія зарубіжної літератури другої половини XIX століття. Матеріали для вивчення: навч. посіб. Кривий Ріг, 2021. 144 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4520>
4. Наливайко Д. Домінанти національних культур і міжнаціональні літературні зносини. *Літературна теорія і компаративістика*. Вид. 2-ге. Київ: АКТА, 2006. С. 131–157.
5. Тверітінова Т. І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Доба реалізму: навч. посіб. для студ. Київ: Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 424 с. URL: <https://core.ac.uk/download/355870624.pdf>

Праці викладача з освітнього компонента

1. Головій О. Античні образи в повісті «Гобсек» Оноре де Бальзака. *Наука, освіта, технології та суспільство: нові дослідження і перспективи*: збірник тез доповідей Міжнарод. наук.-практ. конф. (Полтава, 2 липня 2022 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2022. С. 15–18.
2. Головій О. Від реалізму до модернізму: тема рекрутчини у творчості Марка Вовчка, Лесі Українки та Василя Стефаника. *Волинь філологічна: текст і контекст*. Луцьк, 2024. Вип. 37: Олена Пчілка. Повернення. С. 176–202.

3. Головій О. Натуралізм та експресіонізм: точки перетину на рівні стилю (на матеріалі роману «Жерміналь» Еміля Золя). *Волинь філологічна: текст і контекст*. Луцьк, 2025. Вип. 39: Розмаїття філологічного аналізу. С. 120–139.
4. Головій О. М. Неореалізм: до проблеми термінологічного окреслення. *Сучасні мово- і літературознавчі методології та нові прочитання художнього тексту*. Антологія / голова ред. колегії Л. К. Оляндер, упорядники Л. К. Оляндер, О. В. Богданова, Ю. В. Громик, І. Ф. Штейнер. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. С. 63–74. (Електронне видання на CD-ROM).
5. Головій О. «Сліпий я чи видючий»: інтерпретація мотиву сліпоти у творчості Моріса Метерлінка («Сліпі») та Лесі Українки («Сліпець»). *Волинь філологічна: текст і контекст: Леся Українка: особистість, нація, світ*. 2022. Вип. 33. С. 153–174.
6. Головій О. М. Таємниці Стендаля: методичні знахідки в процесі викладання курсу «Історія зарубіжної літератури». *Пріоритетні напрями сучасної лінгводидактики (до 90-ї річниці з дня народження Лариси Павлівни Рожило)*: матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару. 25–26 березня 2021 року / укл. Ю. С. Васейко, Л. М. Деркач, Р. С. Зінчук, Л. Б. Лавринович. Луцьк, 2021. С. 48–50.
7. Головій О., Андрійчук А. Сентименталістські тенденції в реалістичному тексті: роман «Джен Ейр» Ш. Бронте. *Сучасні тенденції розвитку науки, освіти, технологій та суспільства*: збірник тез доповідей Міжнарод. наук.-практ. конф. (Полтава, 12 вересня 2023 р.): у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2023. Ч. 2. С. 9–11.

Електронні бібліотеки

1. Всеукраїнська електронна бібліотека. URL: <https://youalib.com/>
2. УкрЛіб: Електронна бібліотека української літератури (зарубіжна література). URL: <https://www.ukrlib.com.ua/>
3. Чтиво: URL: <https://chtyvo.org.ua/>
4. ELibUkr. URL: <http://www.elibukr.org/index.php/uk/>

Освітні портали

1. Всеосвіта. Національна освітня платформа. URL: <https://vseosvita.ua/>
2. На урок. Український освітній онлайн-портал для вчителів. URL: <https://naurok.com.ua/>

Літературознавчі енциклопедії, словники, довідники

1. Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 1: А-К / ред. Н. Михальська, Б. Щавурський. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. 824 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_1.pdf
2. Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 2: Л-Я / ред. Н. Михальська, Б. Щавурський. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. 864 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_Entsyklopedychnyi_dovidnyk_Tom_2.pdf
3. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / голова ред. А. Волков. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 634 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Volkov_Anatolii/Leksikon_zahalnoho_ta_porivnialnoho_literaturoznavstva/
4. Літературознавча енциклопедія. У 2 томах. Т. 1: А-Л / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВІЦ «Академія», 2007. 608 с. («Енциклопедія ерудита»). URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_1/

5. Літературознавча енциклопедія. У 2 томах. Т. 2: М-Я / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 624 с. («Енциклопедія ерудита»). URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_2/
6. The Concise Oxford Dictionary of Literary Terms / by Chris Baldic. 2nd Edition. Oxford: Oxford University Press, 2001. 291 p. URL: http://armytage.net/pdsdata/%5BChris_Baldick%5D_The_Concise_Oxford_Dictionary_of_Literary_Terms.pdf
7. The Routledge Dictionary of Literary Terms. Based on A Dictionary of Modern Critical Terms / Edited by Peter Childs, Roger Fowler. 3rd Edition. London – New York: Routledge (Taylor & Francis Group), 2005. 273 p. URL: https://www.uv.es/fores/The_Routledge_Dictionary_of_Literary_Terms.pdf